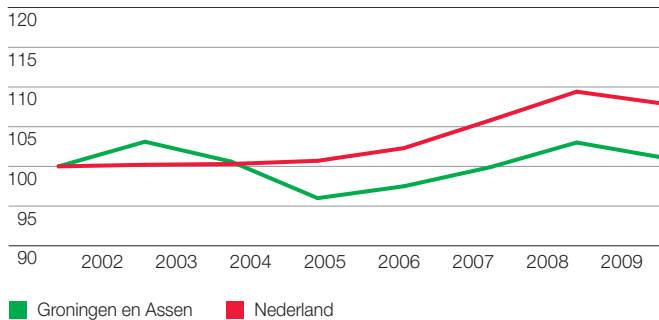

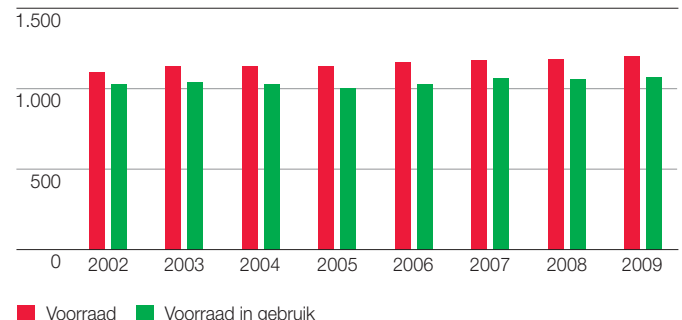
Kantoorbanen 55.550 2009 t.o.v. 2008	 1,9%	Aanbod 131.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 4,8%	Voorraad in gebruik 1.073.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 1,4%
Opname 34.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 42%	Leegstand 10,4% 2009 t.o.v. 2008	 2,6%	Huurprijs € 120 per m²/ jaar 2009 t.o.v. 2008	 2,4%

Index kantoorbanen (2002=100)

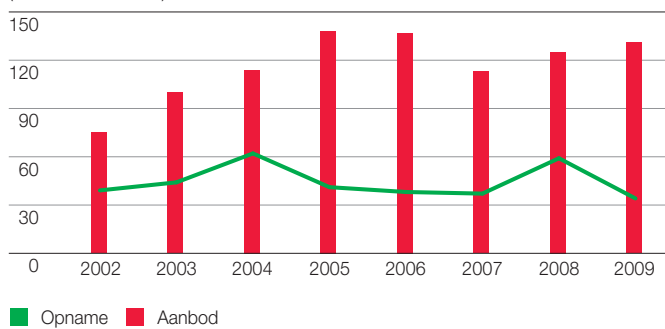
Bron: LISA, EIM

Voorraad in gebruik (x 1.000 m² v.v.o.)

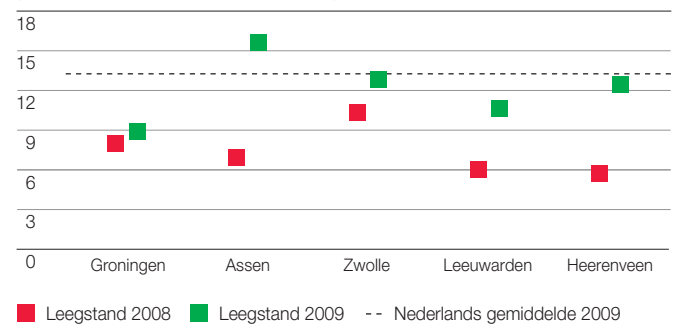
Bron: Bak, DTZ Zadelhoff

Opname en aanbod (x 1.000 m² v.v.o.)

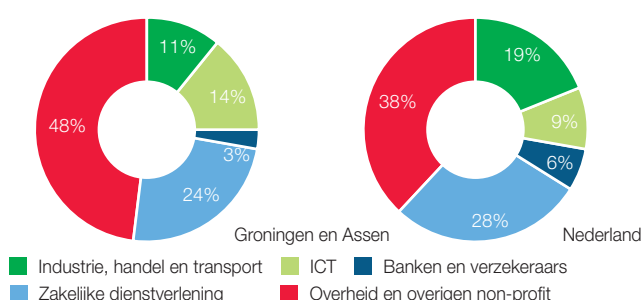

Leegstand

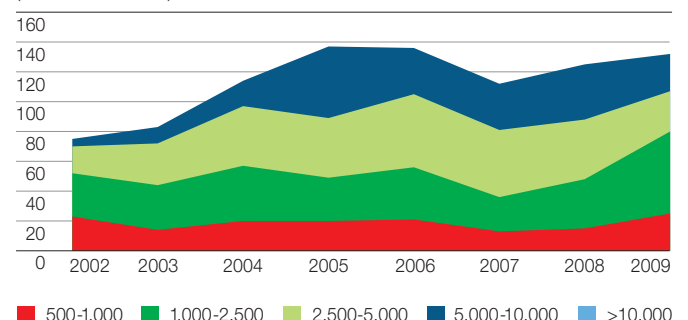
(in % van voorraad, 2009 t.o.v. 2008)

Opname naar sector (van 2000 tot en met 2009)

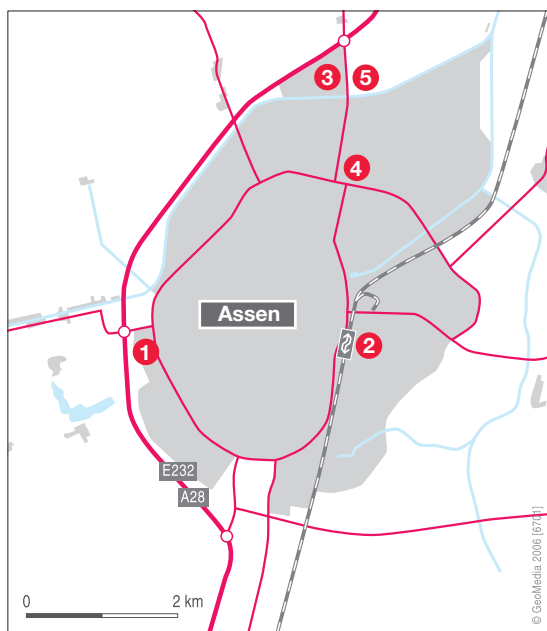
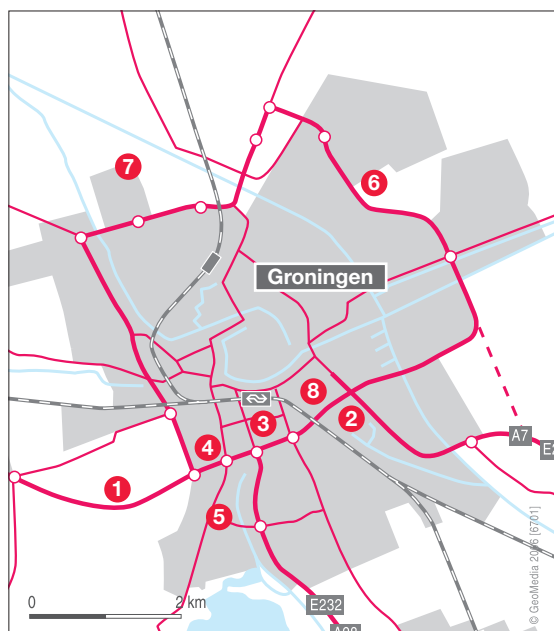

Aanbod naar grootteklasse (x 1.000 m² v.v.o.)

Groningen en Assen

Factsheet kantorenmarkt
januari 2010

Kantorenlocaties

GRONINGEN

- 1 Kranenburg
- 2 Europapark
- 3 Stationsgebied/
Verbindingskanaalzone
- 4 Martini Trade Park
- 5 Corpus den Hoorn
- 6 Hunzepark
- 7 Zernike Science Park
- 8 De Meeuwen

ASSEN

- 1 Kloosterveen
- 2 Stationsgebied
- 3 Peelerpark
- 4 Borgstee
- 5 Messchenveld

Omvangrijke transacties kantoorruimte 2009

Plaats	Locatie	Huurder/koper	Metrage
Groningen	De Meeuwen	TKP	7.400
	Corpus den Hoorn	Regiopolitie Groningen	3.000
	Centrum	Getronics	3.000
	Centrum	Rijksuniversiteit Groningen	2.100
	Europapark	Landelijke Associatie van Gerechtsdeurwaarders	1.800
	Europapark	Bos Incasso B.V.	1.500
Assen	Kloosterveen	Provincie Drenthe	2.900

Bruto aanvangsrendementen v.o.n. in %

Regio	Locatie	2008		2009	
		van	tot	van	tot
Noord	Beste locaties	7,40	8,50	7,70	9,00
	Overige locaties	8,25	9,50	8,60	10,00

Huurprijzen kantoorruimten (in euro per m²/jaar)

Plaats		2008		2009	
		van	tot	van	tot
Groningen	Corpus den Hoorn Zuid	110	135	110	135
	Europapark	130	150	130	140
	Herewegzone	120	135	120	135
	Kranenburg	130	150	125	140
	Martini Trade Park	115	135	110	130
	Stationsgebied	120	140	120	135
	Westelijke ringweg	90	130	90	125
Assen	Borgstee	100	120	100	120
	Oude Grachtpad	100	120	100	120
	Peelerpark	100	130	90	125
	Stationsgebied	110	140	110	135

Graag informeren wij u uitgebreid over de lokale vastgoedmarkt.

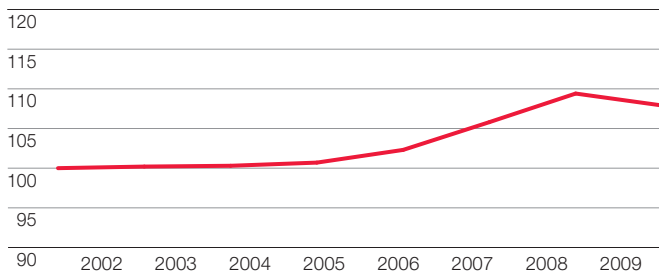
U kunt ons bereiken op
DTZ Zadelhoff, kantoor Groningen
Tel: 050 3 141 232
E-mail: groningen@dtz.nl

Opgesteld door
DTZ Zadelhoff, afdeling Research
Tel: 020 8 407 251
E-mail: research@dtz.nl

Kantoorbanen 2.268.650 2009 t.o.v. 2008	 1,4%	Aanbod 6.707.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 12%	Voorraad in gebruik 39.793.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 1,0%
Opname 1.092.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 35%	Leegstand 13,3% 2009 t.o.v. 2008	 1,3%	Huurprijs € 146 per m²/ jaar 2009 t.o.v. 2008	 2,7%

Index kantoorbanen

(2002=100)

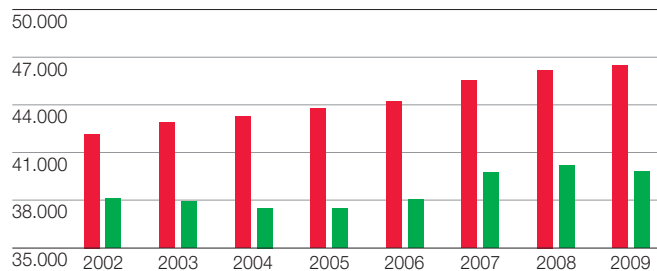

■ Nederland

Bron: LISA, EIM

Voorraad in gebruik

(x 1.000 m² v.v.o.)

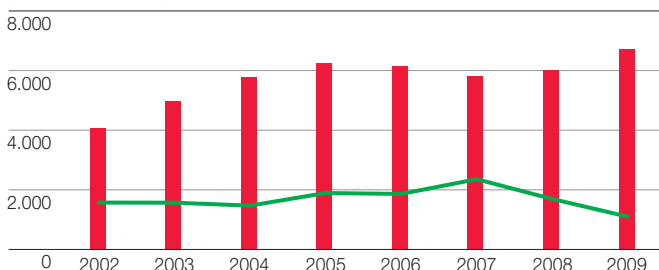

■ Voorraad ■ Voorraad in gebruik

Bron: Bak, DTZ Zadelhoff

Opname en aanbod

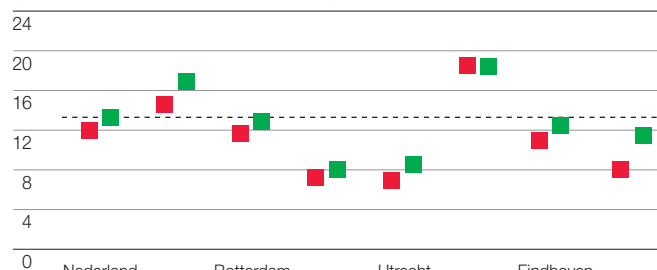
(x 1.000 m² v.v.o.)

■ Opname ■ Aanbod

Leegstand

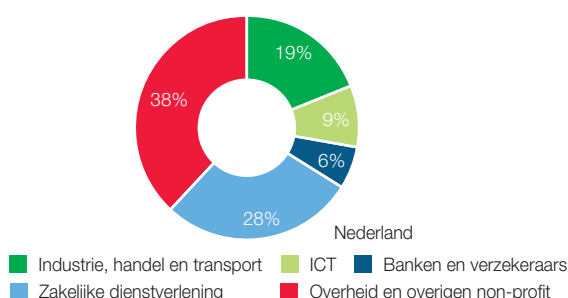
(in % van voorraad, 2009 t.o.v. 2008)

■ Leegstand 2008 ■ Leegstand 2009 -- Nederlands gemiddelde 2009

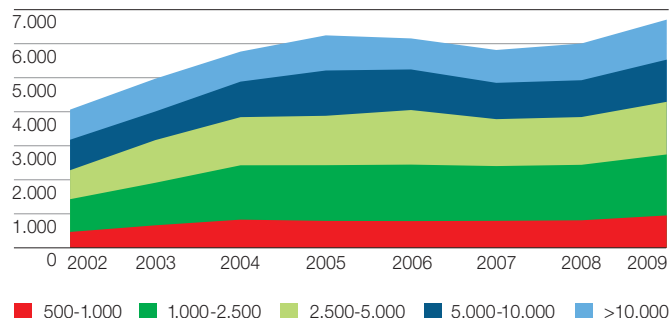
Opname naar sector

(van 2000 tot en met 2009)

Aanbod naar grootteklasse

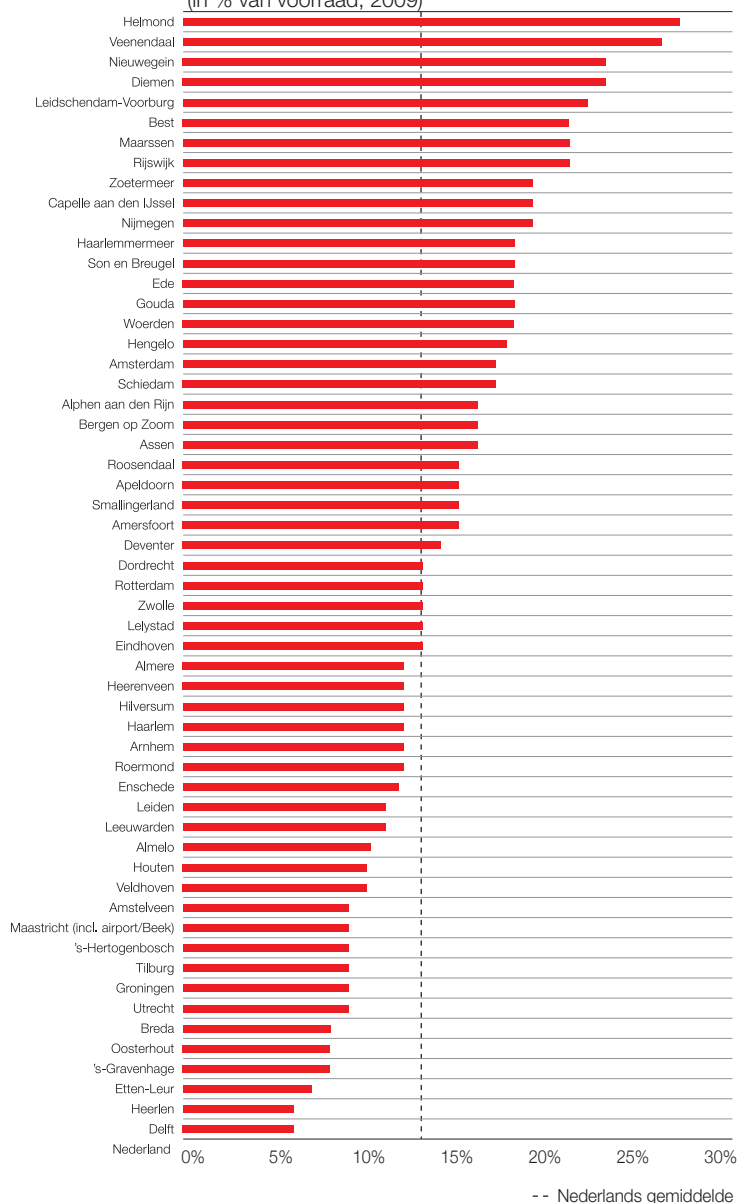
(x 1.000 m² v.v.o.)

Nederland

Factsheet kantorenmarkt
januari 2010

Leegstand per gemeente (in % van voorraad, 2009)

Bruto aanvangsrendementen v.o.n. in %

Regio	Locatie	2008		2009	
		van	tot	van	tot
Noord	Beste locaties	7,40	8,50	7,70	9,00
	Overige locaties	8,25	9,50	8,60	10,00
Oost	Beste locaties	6,95	8,35	7,25	8,75
	Overige locaties	8,25	9,50	8,50	9,85
Zuid	Beste locaties	6,95	8,35	7,15	8,75
	Overige locaties	8,25	9,50	8,50	9,85
West	Beste locaties	6,25	7,50	6,50	8,00
	Overige locaties	7,65	9,00	7,50	9,50

Huurprijzen kantoorruimten (in euro per m²/jaar)

Plaats	2008		2009	
	van	tot	van	tot
Groot Amsterdam	100	385	100	375
Rotterdam en omgeving	90	185	90	190
Den Haag en omgeving	80	215	80	215
Utrecht en omgeving	90	235	90	225
Haarlemmermeer	90	390	90	370
Eindhoven en omgeving	91	175	91	175
Arnhem en Nijmegen	90	175	90	175
Zwolle, Apeldoorn en Deventer	80	170	80	160
's-Hertogenbosch en Tilburg	80	160	80	160
Gooi en Eemland	110	195	110	195
Twentse Stedenband	80	135	75	140
Breda en omgeving	90	160	90	160
Groningen en Assen	90	150	90	140
Limburg	105	155	105	155
Almere	75	165	75	165
Friesland	100	150	95	135

Omvangrijke transacties kantoorruimte 2009

Plaats	Locatie	Huurder/koper	Metrage
Utrecht	Rijnsweerd	Provincie Utrecht	21.000
Arnhem	Businesspark	Tennet	20.000
Amersfoort	Stationsgebied Zuidzijde	FrieslandCampina	20.000
Landgraaf	Minckelersstraat	Meander Zorg	16.000
Amsterdam-ZO	Hoogoorddreef	Cap Gemini	11.000
Amsterdam	Zuidas	BinckBank	10.000
Utrecht	Rijnsweerd	Fortis Bank	9.000
Hengelo	Hart van Zuid	Siemens Industrial Turbom.	8.000
Alkmaar	Westvleugel	Rabobank	8.000
Hoofddorp	Taurusavenue	BSH Huishoudapparaten	7.600

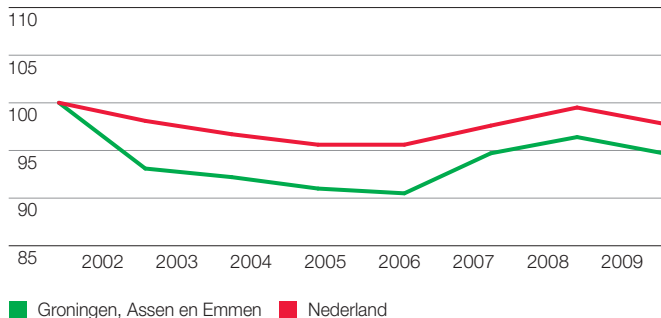

Graag informeren wij u uitgebreid over de lokale vastgoedmarkt.

Opgesteld door
DTZ Zadelhoff, afdeling Research
Tel: 020 8 407 251
E-mail: research@dtz.nl

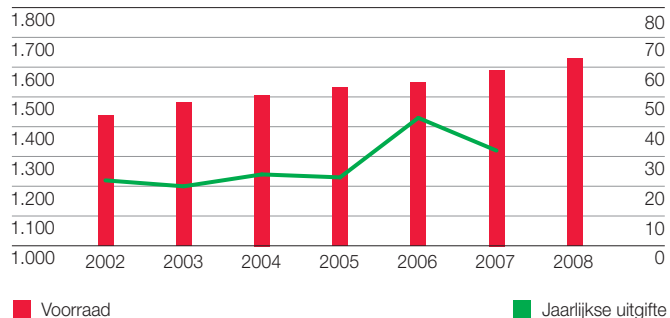
Banen in de industrie 74.450 2009 t.o.v. 2008	 1,7%	Aanbod 166.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 46%	Voorraad 1.631 ha 2008 t.o.v. 2007	 2,5%
Opname 28.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 59%	Aanbod-voorraad ratio 2,0% 2009 t.o.v. 2008	 0,6%	Huurprijs € 42 per m²/ jaar 2009 t.o.v. 2008	 4,8%

Index banen in de industrie
(2002=100)

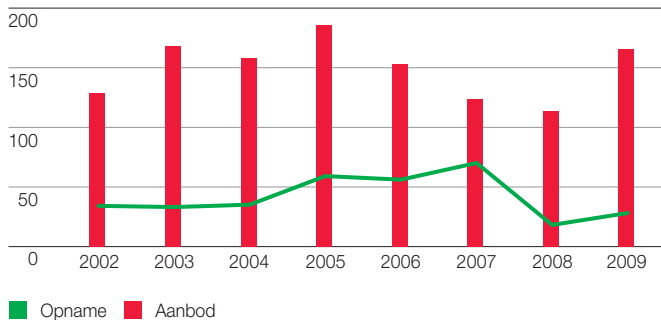
Bron: LISA, EIM

Voorraad bedrijventerreinen
(ha)

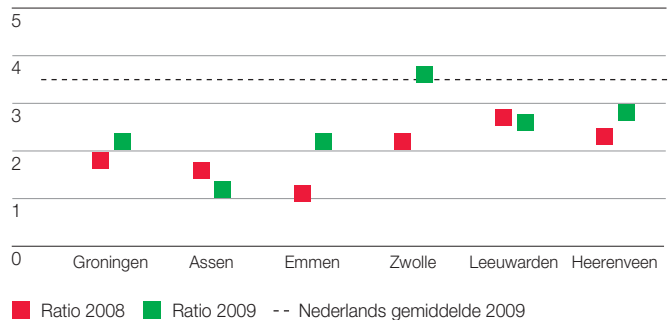

Bron: VROM/DG Ruimte, bewerking DTZ Zadelhoff

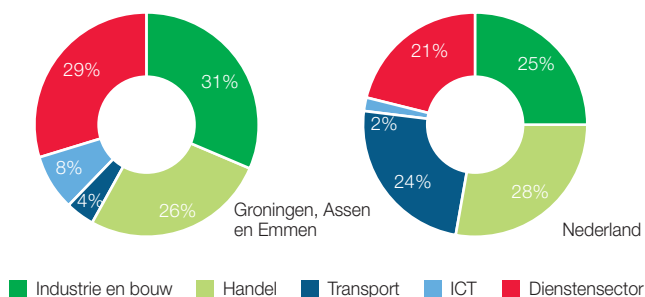
Opname en aanbod
(x 1.000 m² v.v.o.)

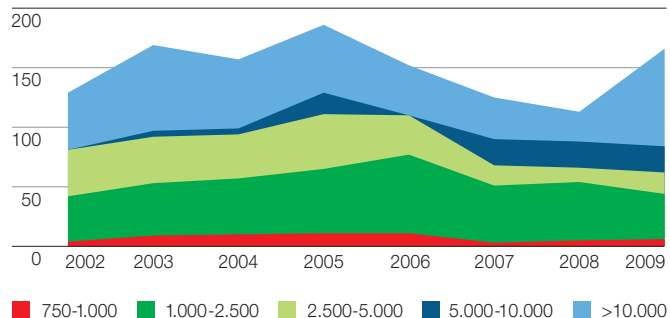
Aanbod-voorraad ratio
(in %, 2009 t.o.v. 2008)

Opname naar sector
(van 2000 tot en met 2009)

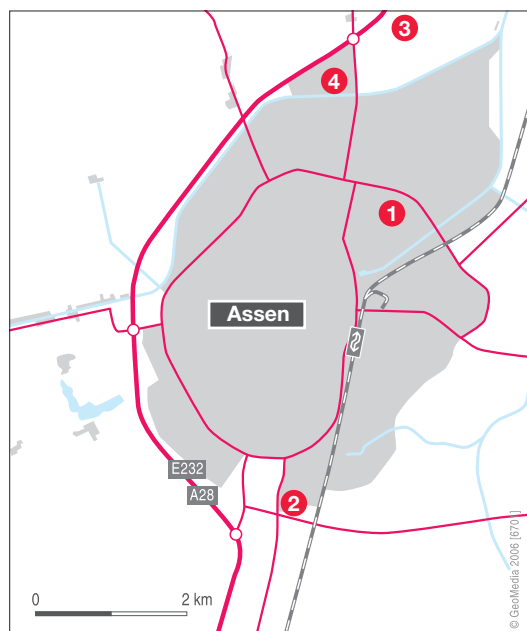

Aanbod naar grootteklasse
(x 1.000 m² v.v.o.)

Groningen, Assen en Emmen

Factsheet bedrijfsruimtemarkt
januari 2010

Bedrijventerreinen

GRONINGEN

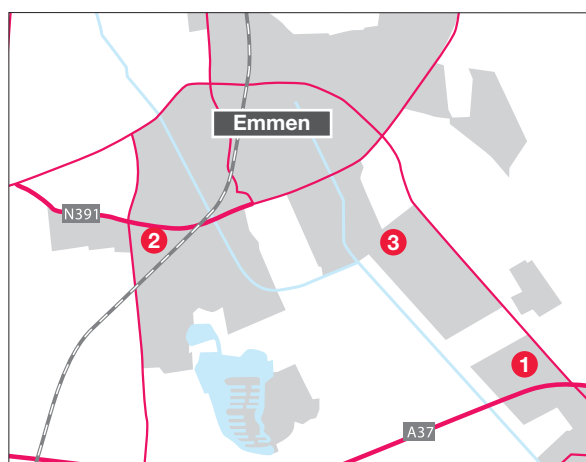
- 1 Eemspoor
- 2 Westpoort
- 3 Euvelgunne/
Winschoterdiep
- 4 Hoendiep
- 5 Driebond

ASSEN

- 1 Stadsbedrijvenpark
- 2 Schepersmaat
- 3 Messchenveld
- 4 Peelerpark

EMMEN

- 1 Bedrijvenpark A37
- 2 Waanderveld
- 3 Bargerveer

Omvangrijke transacties bedrijfsruimte 2009

Plaats	Locatie	Huurder/koper	Metrage
Groningen	Euvelgunne	Q-Buzz	8.600
	Driebond	Autodealer	2.000
Hoogeveen	De Wieken	Bergsma's groothandel	4.100
	Toldijk	Enexis	3.300
Emmen	Bargerveer	Bos Beheer B.V.	2.700
Assen	Peelerpark	Krans	1.900

Bruto aanvangsrendementen* v.o.n. in %

Regio	Locatie	2008		2009	
		van	tot	van	tot
Noord	Beste locaties	8,25	9,75	8,75	10,50
	Overige locaties	9,00	10,50	9,50	11,00

*exclusief logistiek vastgoed

Huurprijzen bedrijfsruimten (in euro per m²/jaar)

Plaats		2008		2009	
		van	tot	van	tot
Groningen	Driebond	40	50	38	45
	Eemspoor	50	60	50	55
	Euvelgunne	35	50	35	45
Assen	Stadsbedrijvenpark	30	45	30	45
	Peelerpark	40	50	40	45
	Scheepersmaat	35	45	35	45
	Messchenveld	45	60	45	50
Emmen	Bedrijvenpark A37	40	50	40	45
	Bargerveer	20	45	20	45
	Waanderveld	40	50	40	45

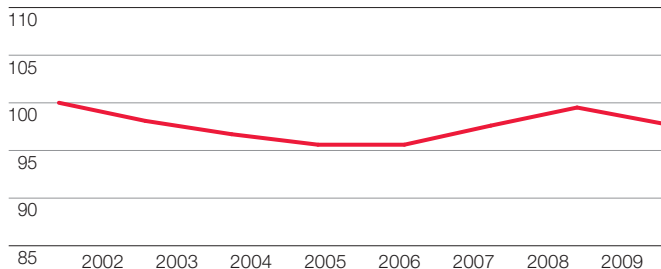
Graag informeren wij u uitgebreid over de lokale vastgoedmarkt.

U kunt ons bereiken op
DTZ Zadelhoff, kantoor Groningen
Tel: 050 3 141 232
E-mail: groningen@dtz.nl

Opgesteld door
DTZ Zadelhoff, afdeling Research
Tel: 020 8 407 251
E-mail: research@dtz.nl

Banen in de industrie 3.329.900 2009 t.o.v. 2008	 1,7%	Aanbod 8.726.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 15%	Voorraad 50.279 ha 2008 t.o.v. 2007	 1,6%
Opname 1.854.000 m² 2009 t.o.v. 2008	 42%	Aanbod-voorraad ratio 3,5% 2009 t.o.v. 2008	 0,5%	Huurprijs € 51 per m²/ jaar 2009 t.o.v. 2008	 3,8%

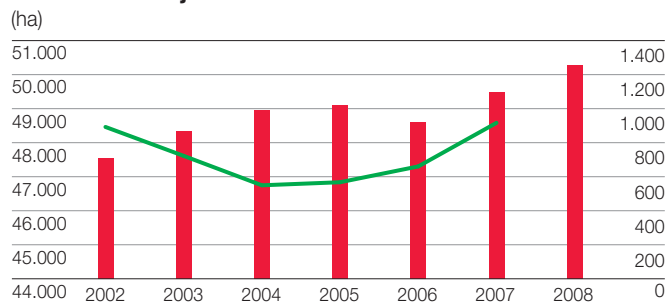
Index banen in de industrie (2002=100)

■ Nederland

Bron: LISA, EIM

Voorraad bedrijventerreinen (ha)

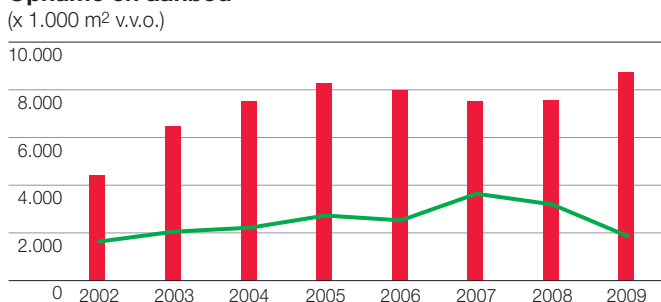

■ Voorraad

■ Jaarlijkse uitgifte

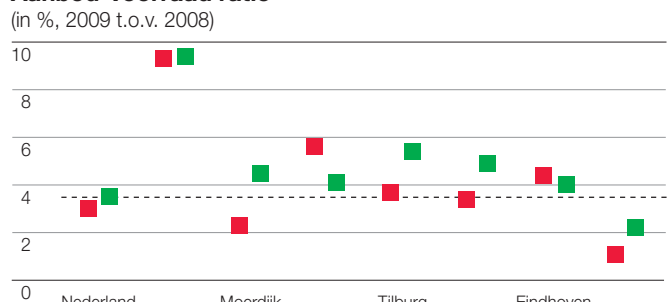
Bron: VROM/DG Ruimte, bewerking DTZ Zadelhoff

Opname en aanbod (x 1.000 m² v.v.o.)

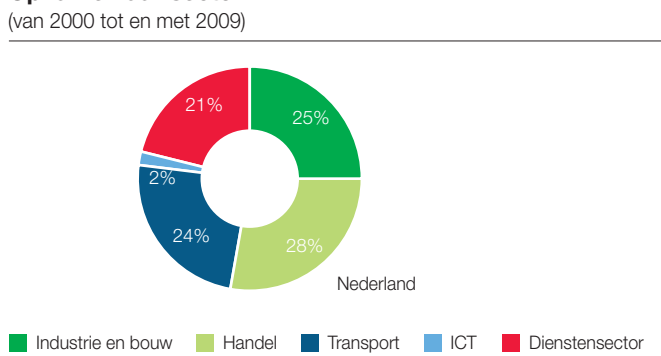
■ Opname ■ Aanbod

Aanbod-voorraad ratio (in %, 2009 t.o.v. 2008)

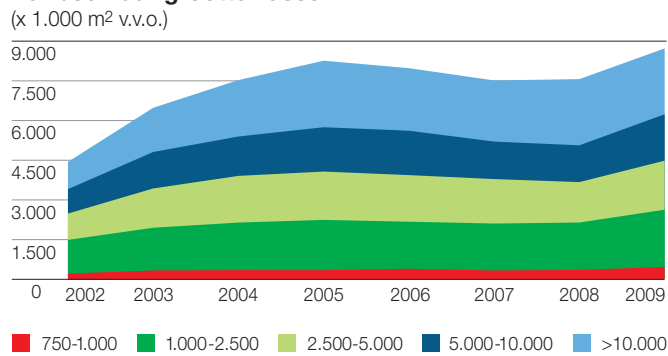
■ Ratio 2008 ■ Ratio 2009 -- Nederlands gemiddelde 2009

Opname naar sector (van 2000 tot en met 2009)

■ Industrie en bouw ■ Handel ■ Transport ■ ICT ■ Dienstensector

Aanbod naar grootteklasse (x 1.000 m² v.v.o.)

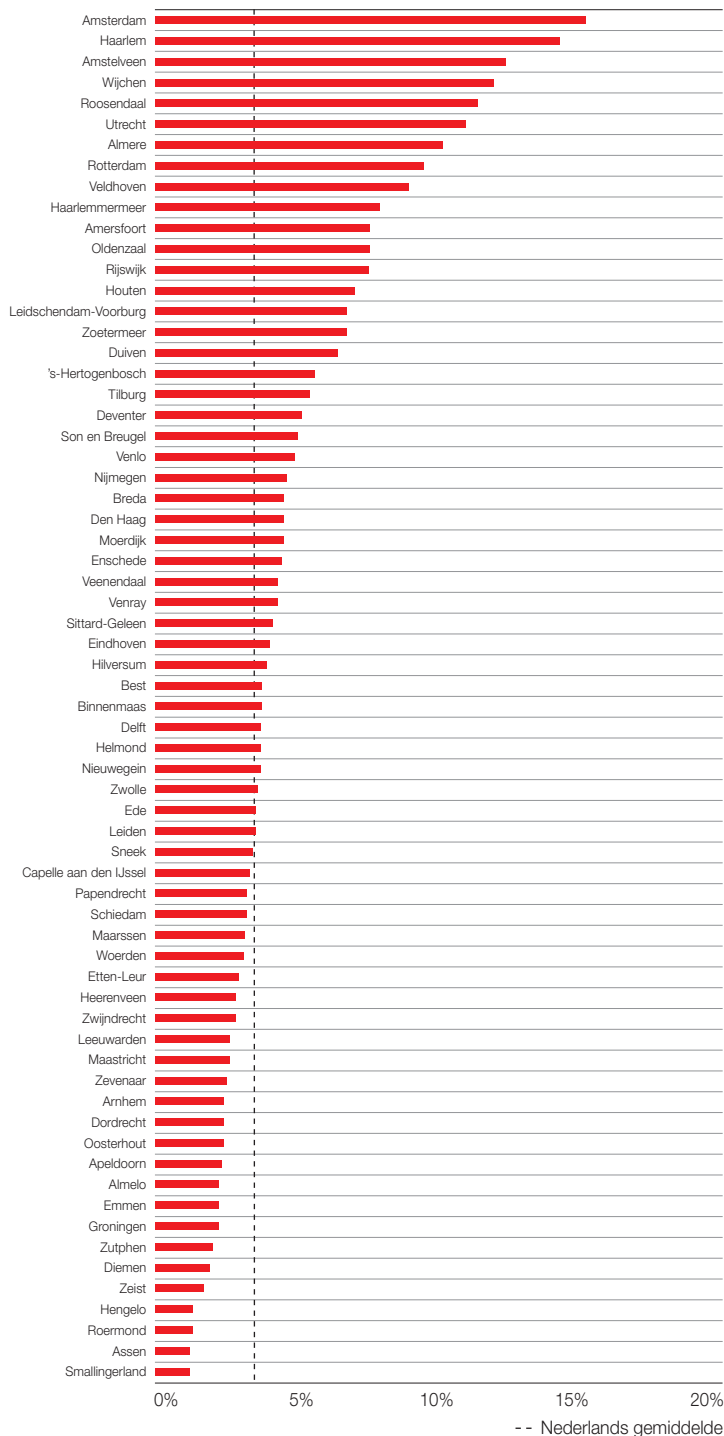
■ 750-1.000 ■ 1.000-2.500 ■ 2.500-5.000 ■ 5.000-10.000 ■ >10.000

Nederland

Factsheet bedrijfsruimtemarkt
januari 2010

Aanbod-voorraad ratio per gemeente

(in %, ultimo 2009)

Bruto aanvangsrendementen* v.o.n. in %

Regio	Locatie	2008		2009	
		van	tot	van	tot
Noord	Beste locaties	8,25	9,75	8,75	10,50
	Overige locaties	9,00	10,50	9,50	11,00
Oost	Beste locaties	8,15	9,55	8,65	10,00
	Overige locaties	9,00	10,50	9,50	11,00
Zuid	Beste locaties	7,75	9,25	7,75	9,50
	Overige locaties	9,00	10,25	9,40	10,65
West	Beste locaties	7,65	9,00	7,75	9,25
	Overige locaties	8,45	9,75	9,10	10,50

*exclusief logistiek vastgoed

Huurprijzen bedrijfsruimten (in euro per m²/jaar)

Plaats	2008		2009	
	van	tot	van	tot
Groot Amsterdam	30	85	30	85
Rotterdam en omgeving	40	64	45	64
Den Haag en omgeving	30	70	30	70
Utrecht en omgeving	35	65	33	63
Haarlemmermeer	35	110	35	110
Eindhoven en omgeving	32	58	30	58
Arnhem en Nijmegen	30	70	25	70
Zwolle, Apeldoorn en Deventer	25	75	25	75
's-Hertogenbosch en Tilburg	30	57	30	55
Gooi en Eemland	35	70	33	69
Twentse Stedenband	25	47	25	47
Breda en omgeving	25	60	25	60
Groningen en Assen	20	60	20	60
Limburg	25	57	25	55
Almere	35	65	35	65
Friesland	25	50	20	45

Omvangrijke transacties bedrijfsruimte 2009

Plaats	Locatie	Huurder/koper	Metrage
Bemmel		Van Dalen	75.500
Oosterhout	Weststad	Hi-Logistics	51.500
	Weststad	Lidl	33.400
Tilburg	Kraaiven	Rhenus Logistics	34.600
	Loven	Rhenus Logistics	31.000
Rotterdam	Maasvlakte (Commodity Park)	Henry Bath	26.000
	Maasvlakte (Commodity Park)	Henry Bath	19.000
Heusden	Nieuwe Maasdijk	VMG Versteeg Metaal Groep	22.400
Amsterdam	Westelijk Havengebied	Ter Haak Group	20.000
Wijchen	Bijsterhuizen	Papyrus Groep Nederland B.V.	19.200

Graag informeren wij u uitgebreid over de lokale vastgoedmarkt.

Opgesteld door
DTZ Zadelhoff, afdeling Research
Tel: 020 8 407 251
E-mail: research@dtz.nl